

آزمون پایان ترم معماری کامپیوتر نیم سال اول ۱۴۰۱-۱۴۰۲

تاریخ آزمون: روز چهارشنبه ۵ بهمن ۱۴۰۱

نام و نام خانوادگی: .....

شماره ی دانشجویی: .....

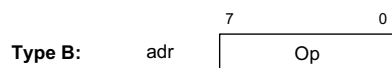
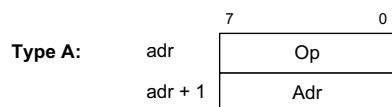
پیش از شروع آزمون به نکات زیر توجه کنید:

- مدت زمان آزمون ۱۲۰ دقیقه است. این زمان تمدید نمی شود.
- پاسخ ها را به صورت مرتب و خوانا بنویسید و از دادن پاسخ های غیرمرتبط پرهیزید.
- آزمون به صورت کتاب/جزوه بسته برگزار می شود و استفاده از یک برگ آ ۴ قلب مجاز است.
- برگه ی سوالات را به همراه پاسخ نامه تحویل دهید.
- در زمان آزمون به هیچ پرسشی پاسخ داده نمی شود.

پرسش ۱ [پایاده سازی چندمرحله ای، ۴ نمره، مدت زمان تقریبی پاسخ گویی ۳۰ دقیقه]:

پردازنده ای با مشخصات زیر در نظر بگیرید:

- پردازنده Stack-Based است. یعنی پردازنده رجیستر همه منظوره ندارد و برای این منظور از استک استفاده می کند.
- ۱. گنجایش Stack، ۳۲ کلمه ی ۸ بیتی است.
- ۲. استک دارای ۳ ورودی کنترلی push, pop, tos می باشد. ورودی push داده ی ورودی را روی استک push کرده و ورودی pop داده ی بالای استک را pop می کند. این دو ورودی اشاره گر استک را تغییر می دهند. ورودی tos محتویات بالای استک را برمی گرداند بدون این که اشاره گر استک را تغییر دهد.
- ۳. خواندن از Stack به صورت Synchronous انجام می شود.
- ۴. داده ی روی خروجی DataOut تا خواندن بعدی (POP, TOS) باقی می ماند.
- توانایی آدرس دهی حافظه ای به ظرفیت $256 \times 8 \text{ bit}$
- دارای دو نوع دستور با قالب های زیر:

- دستورات نوع A دستورات ۲ بیتی و دستورات نوع B دستورات ۱ بیتی هستند (دقت کنید دستورات نوع A دو خانه ی حافظه و دستورات نوع B یک خانه ی حافظه را اشغال می کنند).
- برای دستورات نوع B که به دو اپرند نیاز دارند (ADD, SUB, AND, OR) محتویات دو خانه ی بالای استک Pop شده و نتیجه ی عملیات روی استک Push می شود.
- برای دستورات نوع B که به یک اپرند نیاز دارند (NOT) محتویات یک خانه ی بالای استک Pop شده و نتیجه ی عملیات روی استک Push می شود.

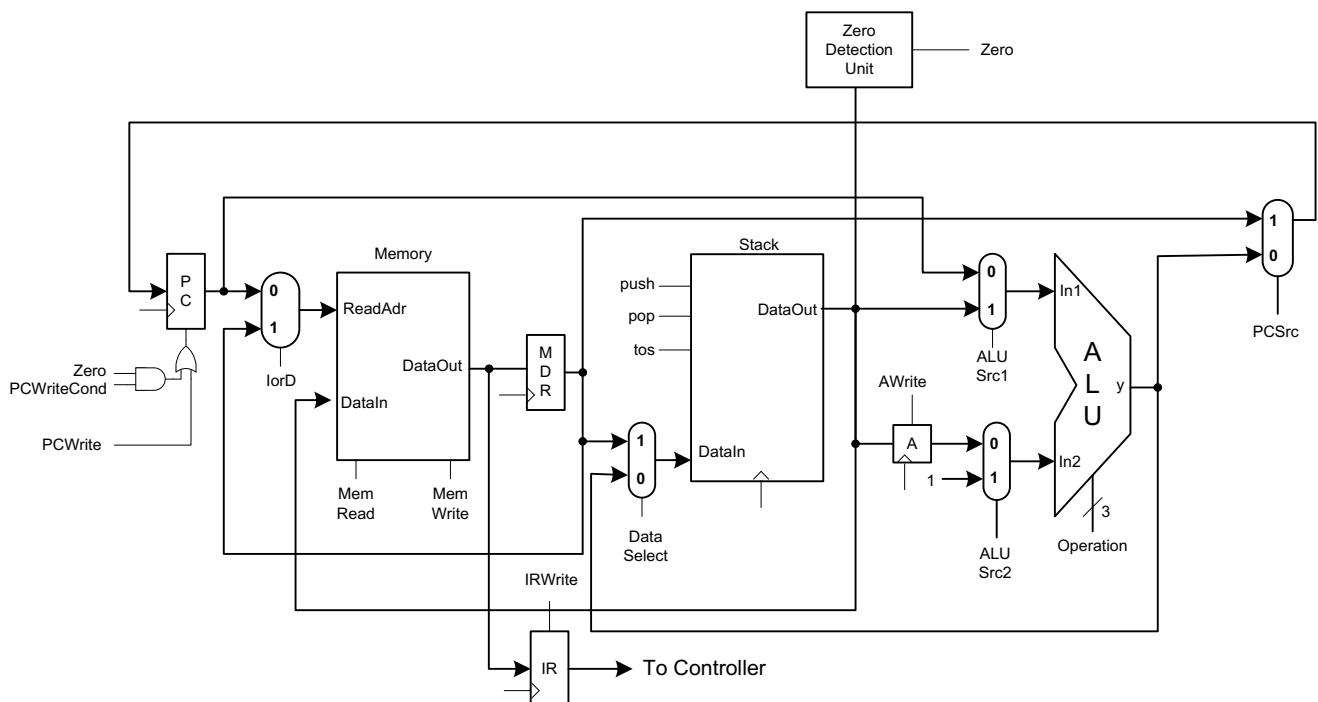
- جدول زیر دستورات این پردازنده را نشان می‌دهد (TOS = Top Of Stack).

Mnemonic		Description	Opcode	Type
PUSH	adr-8	Push M[adr-8] on top of stack	00000001	A
POP	adr-8	Pop from top of stack into M[adr-8]	00000010	A
JMP	adr-8	PC $\leftarrow$ adr-8	00000100	A
BZ	adr-8	If (TOS = 0) PC $\leftarrow$ adr-8	00001000	A
ADD	-		10000000	B
SUB	-		10000001	B
AND	-		10000010	B
OR	-		10000011	B
NOT	-		10000100	B
Nop	-	No Operation	10000101	B

- جدول صحت ALU به صورت زیر است.

Operation	y
000	$\ln 1 + \ln 2$
001	$\ln 1 - \ln 2$
010	$\ln 1 \ \& \ \ln 2$
011	$\ln 1 \ \ \ln 2$
100	Not $\ln 1$
101	$\ln 2 + 1$
110	$\ln 1$
111	$\ln 2$

شکل زیر یک پیاده‌سازی چند مرحله‌ای پیشنهادی برای این پردازنده را نشان می‌دهد.

با توجه به این طراحی به پرسش‌های زیر پاسخ دهید:

الف- مراحل لازم برای واکنشی یک دستور را نشان دهید. پاسخ شما باید شامل تعداد سیکل‌های لازم و عملیات انجام شده در هر سیکل باشد.

ب- مراحل لازم برای اجرای دستور BZ adr را بنویسید. پاسخ شما باید شامل تعداد سیکل‌های لازم و عملیات انجام شده در هر سیکل باشد. فرض کنید واکنشی دستور انجام شده است.

ج- مراحل لازم برای اجرای دستور ADD را بنویسید. پاسخ شما باید شامل تعداد سیکل‌های لازم و عملیات انجام شده در هر سیکل باشد. فرض کنید واکنشی دستور انجام شده است.

پرسش ۲ [واحد کنترل ریزبرنامه‌سازی، ۳ نمره، مدت زمان تقریبی پاسخ‌گویی ۱۰ دقیقه]:

در یک پردازنده، ۴۰ سیگنال کنترلی داریم. فرض کنید در پیاده‌سازی این سیستم ۵۰۰ ریز دستور (Micro-Instruction) وجود دارد. در این پردازنده ۲۰۰ ترکیب مختلف از این سیگنال‌های کنترلی پیش می‌آید. اگر واحد کنترل را به دو روش Micro-Memory و Nano-Memory پیاده‌سازی کنیم، میزان حافظه صرفه‌جویی شده چقدر است؟

الف- فرض کنید از تراشه‌ی ROM برای پیاده‌سازی حافظه‌ها استفاده شده است.

ب- فرض کنید از تراشه‌ی PLA برای پیاده‌سازی حافظه‌ها استفاده شده است.

پرسش ۳ [پایپ‌لاین، ۴ نمره، مدت زمان تقریبی پاسخ‌گویی ۲۰ دقیقه]:

یک پردازنده پایپ‌لاین را با ۵ مرحله IF, ID, EX, MEM, WB در نظر بگیرید. برای پیاده‌سازی پایپ‌لاین فرض‌های زیر را در نظر بگیرید.

- اگر دستور بعد از دستور lw به آن وابستگی داده داشته باشد، پایپ‌لاین را به اندازه ۲ سیکل ساعت متوقف (Stall) می‌کند.
- اگر دستور بعد از دستور محاسباتی (add, addi) به آن وابستگی داده‌ای داشته باشد، پایپ‌لاین را به اندازه ۱ سیکل متوقف می‌کند.
- دستور بعد از دستور پرش شرطی (beq) پایپ‌لاین را به اندازه ۱ سیکل ساعت متوقف می‌کند.
- مقدار رجیستر R1 به گونه‌ای است که این حلقه ۱۰۰ بار تکرار می‌شود.

```
L1:  lw    R2, 1000(R1)
      lw    R3, 2000(R1)
      add   R4, R2, R3
      sw    R4, 200(R1)
      addi  R1, R1, -4
      bne   R1, R0, L1
```

الف- زمان اجرای این برنامه بر روی پردازنده‌ی پیاده‌سازی تک مرحله‌ای چقدر است؟

ب- زمان اجرای این برنامه بر روی پردازنده‌ی پیاده‌سازی چند مرحله‌ای چقدر است؟

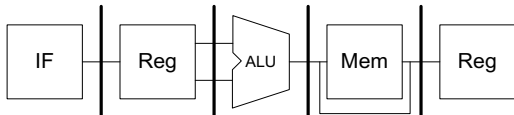
ج- زمان اجرای این برنامه بر روی پردازنده‌ی پیاده‌سازی پایپ‌لاین چقدر است؟

د- میزان تسریع اجرای این برنامه بر روی پردازنده‌ی پایپ‌لاین در مقایسه با پیاده‌سازی تک مرحله‌ای چقدر است؟

پرسش ۴ [پایپ‌لاین، ۳ نمره، مدت زمان تقریبی پاسخ‌گویی ۱۵ دقیقه]:

یک پردازنده‌ی پایپ‌لاین با ۵ مرحله مطابق با شکل زیر در نظر بگیرید. فرض کنید برنامه‌ای با ۳۰۰ دستور به شکل زیر بر روی این پردازنده اجرا می‌شود. فرض کنید هر دستور lw فقط به دستور add قبلی خود و هر دستور add فقط به دستور lw قبلی خود وابسته باشد (دقت کنید دستور lw به دستور lw قبلی خود وابسته نیست). میزان تسریع در اجرای این برنامه بر روی پردازنده‌ی پایپ‌لاین با استفاده از Forwarding و بدون استفاده از Forwarding چقدر است؟ فرض کنید در رجیستر فایل در نیمه‌ی اول CLK عملیات نوشتن و در نیمه‌ی دوم CLK عملیات خواندن انجام می‌شود.

lw, lw, add, lw, lw, add, ...

پرسش ۵ [سلسله‌مراتب حافظه، ۳ نمره، مدت زمان تقریبی پاسخ‌گویی ۱۵ دقیقه]:

یک Instruction Cache با $\text{Miss Rate} = 1\%$ و یک Data Cache با $\text{Miss Rate} = 2\%$ در نظر بگیرید. اگر یک پردازنده با $\text{CPI} = 2$ و بدون Memory Stall داشته باشیم و دسترسی به حافظه‌ی اصلی مستلزم هزینه‌ای برابر ۴۰ Cycle باشد و نیز حدود 40% دستورات به حافظه‌ی داده دسترسی پیدا کنند، CPI جدید این پردازنده چقدر است؟

پرسش ۶ [سلسله‌مراتب حافظه، ۳ نمره، مدت زمان تقریبی پاسخ‌گویی ۱۵ دقیقه]:

در این پرسش از شما خواسته شده است که گنجایش یک سیستم حافظه‌ی دو سطحی را تعیین کنید. سطح اول که M_1 نامیده می‌شود، یک Cache با یکی از سه گنجایش انتخابی ۶۴KBytes، ۱۲۸KBytes و ۲۵۶KBytes است. سطح دوم، M_2 ، حافظه‌ی اصلی با گنجایش ۴MBytes است. فرض کنید که C_1 و C_2 به ترتیب هزینه‌ی هر بایت و t_1 و t_2 به ترتیب زمان دسترسی M_1 و M_2 هستند. فرض کنید که $C_1 = 2 \cdot C_2$ و $t_1 = 9 \cdot t_2$. مقدار Hit Rate برای سه گنجایش به ترتیب برابر ۰.۷، ۰.۹ و ۰.۹۵ است. با فرض این که دسترسی به حافظه‌ی Cache و حافظه‌ی اصلی به صورت سریال انجام می‌شود، به پرسش‌های زیر پاسخ دهید.

الف- زمان متوسط دسترسی به حافظه برحسب $t_1 = 20 \text{ ns}$ برای هر سه گنجایش Cache چقدر است؟

ب- هزینه‌ی متوسط هر بایت برحسب $C_2 = 0.2 \text{ \$/KByte}$ برای هر سه گنجایش Cache چقدر است؟

ج- سه طراحی مختلف حافظه را بر حسب متوسط هزینه و متوسط زمان دسترسی با هم مقایسه کنید. طرح اپتیمال را برحسب حاصل ضرب متوسط هزینه و متوسط زمان دسترسی انتخاب کنید.

پیروز باشید

صفری